

Lisa
KINNITATUD
Haridus- ja Teadusministeeriumi
õigus- ja personalipoliitika osakonna
järelevalve valdkonna peaeksperdi korraldusega
„Emili Kooli riikliku järelevalve õiendi kinnitamine“

EMILI KOOLI RIIKLIKU JÄRELEVALVE ÕIEND

SISSEJUHATUS

1. Emili Kool (edaspidi *kool*) on Sihtasutuse Emili Kool (edaspidi *pidaja*) hallatav erakool aadressil Keevise 2, Tallinn.
2. Kool on üldhariduskool, mis korraldab õpet põhikooli I–III kooliastmes. Koolil on I kooliastmes tähtajatu tegevusluba ning II ja III kooliastmes tähtajaline tegevusluba õppe läbiviimiseks Tallinna linnas kehtivusega kuni 31.08.2025.
3. Riiklikku järelevalvet teostati koolis Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 06.08.2024 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/9/1 „Riikliku järelevalve algatamine Emili Koolis“ alusel.
4. Järelevalve eesmärk oli vaadelda, kas õppe- ja kasvatustegevuse korraldus II ja III kooliastmes on kooskõlas koolitusloa taotlemisel esitatud dokumentidega, vaadelda õppetöö korraldust, õpilaste arengu toetamist ning õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni ning riigikeeleoskust.
5. Järelevalvet teostasid Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaekspertri Katrin Ohakas ja õigusnõunik-peaekspertri Triin Hüva.
6. Järelevalve algas 23.09.2024.
7. Järelevalves vesteldi kooli direktori, pidaja, õpilasesinduse, nõukogu, õppenõukogu esindajatega, lapsevanematega. Tutvuti kooli dokumentatsiooni ja õppekeskkonnaga, külastati õppetunde ning võrreldi kooli andmeid Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.
8. SA Emili Koolil on käesoleva õiendi kinnitamise ajal täitmata neile eelmises järelevalves Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsleri 18.01.2022 käskkirjas nr 9 tehtud ettekirjutus punktis 7.2.1. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 9. Ettekirjutus kehtib vaatamata uue järelevalve toimumisele, selle täitmise tähtaega on pikendatud Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsleri 24.10.2024 käskkirjaga nr 1.1-3/24/159 ja ettekirjutuse täitmise tähtaeg on 01.04.2025.

KOKKUVÕTE

Emili Kool on eraüldhariduskool, mis korraldab õpet I, II ja III kooliastmes. Seisuga 23.09.2024 oli kooli nimekirjas 265 õpilast: I kooliastmes 110, II kooliastmes 84 ja III kooliastmes 71.

Koolis rakendatakse kõigis kooliastmetes projektõpet, milles on lõimitud erinevate õppeainete ja üldpädevuste õpitulemused. Projektõppe korraldus on põhjalikult läbi mõeldud ja kokku lepitud, mis tagab selle eduka elluviimise. Esiletoomist väärib ka õppija aregut toetava hindamise korraldus. Hindamine on tagasiside ja hinnagute andmine õppija arengule, oskustele ja hoiakutele. Lapsevanemate ja õpilaste arvates on õpilastele antav tagasiside põhjalik ja kasulik. Pidaja rõhutas, et kogu kooli tegevus baseerub teaduspõhisel lähenemisel.

Kooli õppekava üldosas vastuolusid erakooliseadusega ei olnud. Vastuolud põhikooli riikliku õppekavaga olid matemaatika ja ühiskonnaõpetuse ainekavades.

Täpsustada tuleb III kooliastme õppetöö ning loovtöö korraldust ja I kooliastme üldõpetusega seonduvat.

III kooliastmes on õppetundide pikkuseks 80 minutit, üksikutel tundidel 40 minutit. Õppekava tunnijaotusplaanis on õppeainete tunnimahud arvestatud 45minutiliste tundide kohta, mistõttu tunniplaanis ja õppekavas esitatud tundide arvud on erinevad, kuid omavahel kooskõlas. Õppekavas ei ole eraldi arvestatud tundide mahtu projektõppele, mida on tunniplaanis kaks 80minutilist tundi.

Koolis kogutakse oma tegevuse tulemuslikkuse kohta erinevaid näitajaid ning tehakse nende põhjal analüüsi. Võrdselt tähtsaks peetakse nii õpilaste akadeemilisi tulemusi kui ka sotsiaalset toimetulekut. Igal aastal koostatakse õppeaasta kokkuvõtte, milles esitatakse erinevad näitajad ja tulemused ja tehakse nende põhjal kokkuvõtteid ja järeldusi. Oluliselt on viimasel aastal paranenud kiusamisega seotud näitajad, sest kiusamise ennetamisega tegeldakse järjepidevalt ja planeeritult. Sisehindamise läbiviimise aluseks olev kooli sisehindamise kord on kinnitatud aastal 2018 ning vajab ülevaatamist.

Järjepidevalt toimuvad ühe sisehindamise tegevusena tunnivaatlused. Õppealajuhataja antud tagasiside järelevalves külastatud tundidele oli õpetajat toetav ja tema arengule suunatud.

Õpilase arengut toetavad kolm korda õppeaastas toimuvad arenguveestlused ning õppimist toetav hindamine, mis on läbimõeldud ja väga põhjalik. Õpilaste toimetulekut toetatakse erinevate tugimeetmete ja -teenustega, millest enim kasutatakse õpiabi. Koolis töötab tugimeeskond, mille fookus on probleemide ennetamisel, mis baseerub järjepideval hindamisel ja õpetajatevahelisel koostööl.

Tugispetsialistidest töötavad koolis eripedagoog ja sotsiaalpedagoog. Psühholoogi ja logopeedi teenuse pakkumiseks on sõlmitud käsunduslepingud, kuid järelevalves ei leidnud kinnitust nende tugispetsialistide teenuse osutamine. Logopeedi ja psühholoogi teenused on koolis tagamata. Mitmetele õpilastele ei olnud tagatud ka sotsiaalpedagoogi teenus.

Koolis oli 43 õppe- ja kasvatusala töötajat, kvalifikatsioon vastas nõuetele 25-l (58%). Nelja õpetaja kvalifikatsioon on saavutatav õpetajakutse taotlemisega, viis õpetajat on magistritaseme õpinguid lõpetamas. 504 õppetunnist annavad 55% õpetajad, kellel on nõuetekohane kvalifikatsioon. Nõutava kvalifikatsiooniga õpetajate osakaalu ei saa hinnata piisavaks. Koolis on pikemat aega olnud raskusi kvalifikatsiooniga õpetajate leidmisel. Pidajal on täitmata vastav

ettekirjutus eelmisest riiklikust järelevalvest (2021).

Käesoleva õiendi eelnõu edastati kooli pidajale ja koolile ärakuulamiseks 22.10.2024. Kooli pidaja saatis oma vastuse 30.10.2024. Kooli pidajal ja koolil oli õiendi eelnõule täiendusi ja muudatusettepanekuid, mida on õiendis arvestatud.

OLUKORRA KIRJELDUS

1. Õppekava vastavus nõuetele

1.1. Erakooliseaduse¹ (edaspidi *EraKS*) kohaselt teeb erakooli õppekavas muudatusi nõukogu ja õppekava kinnitab erakooli pidaja.

Kooli õppekava on kinnitatud nõuetekohaselt².

Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus³ (edaspidi *PGS*) sätestab, et kehtiv õppekava peab olema kooli veebilehel täies mahus avalikustatud. Õppekava on avaldatud kooli veebilehel.

1.2. Õppekava on kooli õpingute alusdokument, milles määratakse kindlaks õppe eesmärgid, õppeaja kestus, õpingute alustamise tingimused, õppeainete loend ja maht õppepäevades, ainekavad, õppeainete valiku võimalused ja tingimused, õppeetappide ja erakooli lõpetamise nõuded⁴. Erakooli õppekava peab vastama PGSi alusel kehtestatud vastava riikliku õppekavaga kehtestatud haridustaseme pädevustele ja ainete õpitulemustele⁵.

Kooli õppekava üldosa on kooskõlas EraKSiga. Matemaatika ja ühiskonnaõpetuse ainekavades esinevad vastuolud põhikooli riiklikus õppekavas (edaspidi *PRÕK*) sätestatuga.

1.3. Kooli õppekavas on määratletud, et kooli õpilane sooritab 8. klassis loovtöö ja loovtöö koostatakse vastavalt loovtöö juhendile, mis on esitatud õppekava lisa 2. Vastavat lisa kooli õppekava ei esita.

Õppekava lisad on selle lahutamatud osad. Lisad peavad olema dokumendile lisatud, muidu ei ole dokument täielik.

Järelevalves esitatud dokumentidest selgub, et koolijuht kinnitab loovtööde teemad ja juhendajad⁶.

Vestluses selgitas direktor, et eelmisel õppeaastal sooritati III kooliastme loovtööd koolis esimest korda. Oktoobriks on selgunud loovtööde teemad ja juhendajad ning jaanuaris kinnitab direktor need käskkirjaga.

Õppealajuhataja sõnul õppekavas viidatud lisa 2 on olemas, kuid mitte õppekavasse lisatud. Vastav juhend sisaldab ootusi tööle, mahunõudeid, võimalike erinevate tööde formaatide loetelu (minifirma, paraktiline töö, tundide läbiviimine).

1.4. Õppekava üldosas on määratletud, et III kooliastmes on PRÕKis⁷ ette nähtud vaba tunniressurs⁸ arvestatud projektõppele kuluvale ajale, kuid õppekava tunnijaotustabelis on projektõppe tunnimahuks märgitud 0 tundi ja selle arvelt on suurendatud matemaatika, B-

¹ EraKS, § 11 lg 3.

² SA Emili Kooli 09.08.2024 käskkiri nr 9; Emili Kooli nõukogu 15.07.2024 koosoleku protokoll nr 12.

³ PGS, § 69 lg 1.

⁴ EraKS, § 11 lg 1.

⁵ EraKS, § 11 lg 4 p 3.

⁶ Direktori 05.06.2024 käskkiri nr 61 „Loovtööde teemade ja juhendajate kinnitamine“.

⁷ Va bariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

⁸ PRÕK, § 15 lg 4.

võõrkeele, eesti keele, kirjanduse ja loodusõpetuse tunnimahu.

Õppealajuhataja sõnul tekkis probleem sellest, et III kooliastmes kasutatakse 80minutilisi tunde, kuid tunnijaotusplaanis on esitatud õppeainete tunnimahut arvestuslike 45minutiliste tundidena ning taheti esitada tundide mahud täistundidena.

Kooli õppekava peab esitama kõik kooli õppekorraldusega seonduva. Kättesaadavad dokumendid peavad andma puudutatud sihtrühmadele (õpilased, lapsevanemad, eestkostjad jt) piisaval määral informatsiooni koolis toimuva õppekorralduse kohta.

1.5. Õppekava üldosas on esitatud, et 1.–4. klassides kasutatakse üldõppe suunaga aineõpetust. Üldosas puudub selgitus, mis õppeaineid üldõpetus hõlmab ning millest sõltub õppeaine kuulumine üldõpetuse hulka või selle õpetamine eraldiseisva aineõppena.

Direktor selgitas, et üldõpetus hõlmab kõiki õppeaineid, välja arvatud muusika, liikumine ja võõrkeeled. Kui üldõpetusse kuuluvate õppeainete õpetajaid on mitu, nagu mõnes klassis, siis tunde valmistatakse ette koos lendude põhisel ja õpetajad teevad koostööd. Nii on üldõpetusliku õppeviisi põhimõtetest lähtuvalt läbi viidud kõik tunnid.

1.6. Õppekava matemaatika ja ühiskonnaõpetuse ainekavades esinevad vastuolud PRÕKis sätestatuga järgmiselt:

- 1) matemaatika ainekavas puuduvad mitmed III kooliastme õpitulemused⁹: vajaduse korral tuleb lihtsamaid valemeid, lahendab geomeetrilise sisuga probleemülesandeid, kasutab probleemülesannete lahendamiseks hulknurkade sarnasust, moodustab reaalistest andmetest sageduste ja suhteliste sageduste tabeli;
- 2) ühiskonnaõpetuse ainekavas puuduvad mitmed III kooliastme õpitulemused¹⁰: analüüsib vabalt valitud näidete põhjal inimeste tarbimiskäitumist, selgitab liigtarbimise põhjusi ja mõju üksikisikule, ühiskonnale, keskkonnale, analüüsib vabalt valitud erialal tegutsemise võimalusi, lähtudes eriala spetsiifikast ja tuues esile palgatöötajana ja ettevõtjana tegutsemise erisusi, teab, mis on sotsiaalne ettevõtetus, ja toob näiteid selle võimalustest.

1.7. Ainevaldkonna- ja ainekavad vajavad täiendamist järgmiselt:

- 1) õppekava üldosas on esitatud valdkonnapädevused, kuid valdkonnakavades pole esitatud nende pädevuste kohta teadmisi, oskusi ja hoiakuid kooliastmete kaupa;
- 2) võõrkeelte ainekavades on vaja lähtuda õppesisu kirjeldamisel võõrkeelte valdkonna teemavaldkondadest¹¹;
- 3) matemaatika 1. klassi õpitulemusel „tunneb täis- ja pooltundi ning kalendrit ja seostab neid oma elutegevuste ja sündmustega“ on liiga mahukas õppesisu; õpitulemus ja õppesisu peavad olema kooskõlas;
- 4) osa õpitulemusi on märgistatud tärnikestega, mille tähendust dokument ei esita;
- 5) trimestrite kaupa esitatud ainekavades on korduvalt esitatud sama tekst. Trimestrikavad saab koondada ühtseks dokumendiks, kus puuduvad dubleerivad tekstid.

1.8. Ettepanekud direktorile

1.8.1. Esitada õppekavas III kooliastme loovtööga seonduv: temaatika valiku, juhendamise, töö

⁹ PRÕK, lisa 5. Ainevaldkond Matemaatika. Lk 8-9.

¹⁰ PRÕK, lisa 6. Ainevaldkond Sotsiaalsained. Lk 17-18.

¹¹ PRÕK, lisa 8. Ainevaldkond Võõrkeeled. P 2.1.1 ja 2.2.1.

koostamise ja hindamise kord.

- 1.8.2. Määratleda tunnijaotusplaanis III kooliastme projektõppe tunnimaht, lähtudes koolis tegelikult toimuvast.
- 1.8.3. Täpsustada õppekava üldosas üldõppega seonduv, märkides õppeained, mida üldõpetuslik õppeviis hõlmab.
- 1.8.4. Koondada trimestritena esitatud ainekavad ainevaldkonnakavadeks, et vältida dubleerivaid tekste, ja esitada nendes valdkonnapädevuste teadmised, oskused ja hoiakud kooliastmete kaupa.
- 1.8.5. Võõrkeelte ainekavades lähtuda õppesisu kirjeldamisel võõrkeelte valdkonna teemavaldkondadest.
- 1.8.6. Jälgida, et ainekavades esitatud õpitulemused ja õppesisu oleks omavahel kooskõlas.
- 1.8.7. Tärnikeste vms märkide ainekavades kasutamisel esitada nende tähendus.

1.9. Ettekirjutus pidajale

Tagada põhikooli ainekavade vastavus erakooliseaduse § 11 lõike 4 punktiga 3 ning Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes osades:

1.9.1. Tagada matemaatika ainekava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja selle lisas 5 kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktis 1.6 toodud selgitustele.

1.9.2. Tagada ühiskonnaõpetuse ainekava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusega nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja selle lisas 6 kehtestatuga vastavalt käesoleva õiendi punktis 1.6 toodud selgitustele.

Ettekirjutuse 1.9 täitmise tähtaeg: 01.01.2025.

2. Õppekorralduse vastavus nõuetele

2.1. PGSi¹² kohaselt peab direktor kehtestama kooli päevakava, mis peab kajastama õppetegvuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste, nagu pikapäevarühmas, ringides ja stuudiotest korraldatavate tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Sotsiaalministri määruse¹³ järgi on tunniplaan päevakava osa.

Kooli päevakava on direktor kehtestanud käskkirjaga¹⁴. Tunniplaan on päevakava osa.

Kooli päevakava on kooskõlas õigusaktides sätestatuga, kuid selles esineb mõningaid ebatäpsusi. Direktori käskkirjas on ekslikult tunniplaani nimetatud päevakavaks. Samuti ei ole korrektne käskkirja õiguslikes alustes viide põhimäärusele, kuivõrd vastav erakooli tegevuse alusdokument on põhikiri.

Kooli direktori väljaantud käskkirjades esines mitmel korral õiguslike aluste märkimisel vigu. Nt õpilaste kooli vastuvõtmise käskkirjades oli läbivalt märgitud õiguslikuks aluseks haridus- ja teadusministri 19.08.2020. a määruse nr 43 „Õpilase kooli vastuvõtmise üldised tingimused ja kord ning koolist väljaarvamise kord“ § 4. Tegemist on vale ajaviitega, korrektne on 19.08.2010, ja vale on ka säte, korrektne on § 3. Samuti tuleb vajadusel (nt õpilase kooli vastuvõtmisel ja koolist väljaarvamisel) märkida käskkirja faktiliseks aluseks näiteks õpilase seadusliku esindaja taotlus. Kooli dokumentatsioon peab olema läbinisti korrektne. See

¹² PGS, § 25 lg 6.

¹³ Sotsiaalministri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitsenõuded koolipäevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

¹⁴ Direktori 02.09.2024 käskkiri nr 72.

tähendab, et kooli pidaja ja juhtkond peavad olema teadlikud enda pädevusest ja selle ulatusest, et teostada oma tööülesandeid seaduspäraselt ja õiges määras. Väljaantavad käskkirjad, allkirjastatud pädeva isiku poolt, peavad põhinema korrektsetel ja nõutud alustel.

2.2. Järelevalves võrreldi õppekava tunnijaotusplaani kehtiva tunniplaani.

Tunnijaotusplaani ja tunniplaani vahel esinesid järgmised vastuolud:

- 1) III kooliastmes on õppetundide pikkuseks 80 ja üksikutel tundidel 40 minutit. Tunnijaotusplaanis on õppetundide arvud antud 45minutilistest tundidest lähtuvalt, mistõttu erinevad tunnijaotusplaanis esitatud tundide arvud tunniplaanis esitatud tundide arvust. Kokku on III kooliastme õpilastel tunniplaanis esitatud õppekoormus nädalas kooskõlas õppekava tunnijaotusplaanis esitatud õppekoormusega.
- 2) 1.–4. klassidel kajastub tunniplaanis ainetund „loovus“, mida õppekava tunnijaotusplaan ei kajasta. Juhtkonna esindajad selgitasid, et „loovus“ ühendab kunsti ja tööõpetust, sest projektõppe raames on need õppeained omavahel põimitud, mistõttu ei nähta vajadust nende eristamiseks tunnisplaanis ega ka klassipäevikus. Ainetunni „loovus“ tundide maht oli kooskõlas õppekava tunnijaotusplaanis esitatud kunsti ja tööõpetuse tundide mahuga, kuid õppekavas vastav selgitus puudub.

Järelevalve alguses oli tunnijaotusplaani ja tunniplaani vahel erinevus ka 6. klasside muusika ja tehnoloogiaõpetuse õppetundide arvus, kuid see oli tunniplaani sattunud ekslikult ning järelevalves viidi 6. klasside tunniplaan vastavusse õppekavaga.

2.3. Kooli eripära – projektõppe korraldus¹⁵

Kooli õppetöö on struktureeritud projektõppe kaudu. Tegemist on õppemeetodiga, kus õpilased uurivad probleemi või küsimust, mis on seotud nende huvide ja eluliste temadega. Projekti kaudu on lõimitud olulised ainealased õpitulemused ning sõnastatud projekti üldeesmärk ja tulemus. See meetod võimaldab õpetajatel kohandada õpet vastavalt õpilaste tasemele ning motiveerib õpilasi, sest õpitav on praktiline ja huvitav. Projektid lõpevad avaliku esitlusega, kus õpilased saavad oma töid esitleda ja tagasisidet. Igale õppeaastale on jaotatud vähemalt kolm suuremat projekti, mis vastab proportsionaalsele temaatikale. Igas kooliastmes on nii rühma- kui ka individuaalseid projekte.

1.–6. klassidel on projektitunnid lõimitud ainetundidesse. 7.–9. klassidel on projektitunnid tunniplaanis ja kantud ka klassipäevikusse eraldi õppeainena, kuid kooli õppekava tunnijaotusplaanis projektitundide tunnimahtu esitatud ei ole (vt käesoleva õiendi p 1.4). Kooli õppekava selgitab¹⁶, et iga õppeaine 1/9 õpitulemustest saavutatakse projektide kaudu, seega on iga õppeaine kontaktundide ajast 1/9 (s.o 5 min iga ainetunni kohta) projektitundi, nädalas on projektitunde 2x80 min. Projekti lõpus toimub tulemuste avalik esitlemine.

Järelevalves leidis kinnitust, et III kooliastmes on nädalas kaks 80minutilist projektõppe tundi. Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et projektide kaudu omandatakse ettenähtud õpitulemused ning lisaks ka valmib üks konkreetne tulemus projekti näol. Nooremates klassides on projektis lõimitud enamik õppeaineid. 5. klassist alates on ained rohkem fokuseeritud ja III kooliastmes on eraldi kontseptsiooniga projektitunnid. Projektid hõlmavad erinevate õppeainete õpitulemusi ja samuti üldpädevusi, nt ettevõtlikkus- ja digipädevust. Kokku on kõikides kooliastmetes üheksa projekti ja III kooliastmes lisaks ka karjääriprojekt, mille käigus

¹⁵ Emili Kooli õppekava, lk 8-12 „Kooli eripära“.

¹⁶ Emili Kooli õppekava, lk 24.

valmib karjäärirapp CV ja eneseanalüüsidega.

Vestlusel osalenud õpilaste sõnul on õpilastele projektiga alustades selge, mida teha ja mida neilt oodatakse. Teemad on arusaadavad ning õpilastele meeldivad. Uue projekti alguses saavad õpilased materjalid ja juhised, on välja toodud õppeained, mida projekt puudutab, ning oodatavad õpitulemused. Õpilaste sõnul on projektis erinevate õppeainete õpitulemused ühendatud loogiliselt.

Vestlusel osalenud lapsevanemad rõhutasid, et projektõpe on kujunenud kooli identiteedi lahutamatuks osaks ning kooli juhtkond ja õpetajad on projektõppe võtnud omale südameasjaks.

2.4. Hindamise korraldus koolis

PGS¹⁷ sätestab, et hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut, anda tagasisidet õppeedukuse kohta, innustada ja suunata õpilast sihikindlalt õppima, suunata enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul; suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel, anda alus õpilase järgmisse klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

Kooli hindamise põhimõtted ja kord on esitatud kooli õppekavas¹⁸ ning koolis järgitakse õppekavas esitatut.

I ja II kooliastmes kasutatakse õpilase hindamisel kirjeldavat sõnalist hindamist. 6. klassi lõpus märgitakse tunnistusele ka hinne viie palli skaalal.

III kooliastmes antakse hinnangud „omandasid täielikult“, „omandasid peamise“, „omandasid osaliselt“, „omandamata“.

Trimestri lõpus esitatakse õpitulemused koos hinnangute ja õpetaja kommentaaridega. Õpetajad koostavad iga perioodi alguses õpitulemuste nimekirja ja nende alusel antakse iga perioodi lõpus (kolm korda õppeaastas) tagasisidet. Lisaks hinnangutele õpitulemuste omandatuse määra kohta antakse kvalitatiivset tagasisidet protsessi kohta või kirjeldatakse, kuidas omandamata jäänud baasoskused omandada.

Juhtkonna liikmed selgitasid, et kokkuvõtval hindamisel on põhifookus baasõpitulemuste saavutatuse hindamisel. Igas õppeaines on esitatud baasõpitulemused, ilma milleta on keeruline edasi liikuda.

Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et igaks trimestriks on ainekavadest välja valitud peamised õpitulemused ja tulemuste plokid, mis kantakse ka tunnistusele ja mille saavutatusele antakse hinnang. Trimestri lõpus anatakse igale õpilasele tunnistusena pikk ja põhjalik tagasiside.

Vestlusel osalenud lapsevanemate sõnul on hindamise ja tagasiside põhjalikkus märkimisväärne. Saadakse selgelt aru, mida õpilane oskab, mida veel ei oska. Lisaks õppeainete õpitulemustele panevad õpetajad tähele ka lapse muid oskusi ja omadusi. Välja tuuakse lapse positiivsed omadused ja mitmesugused tähelepanekud.

2.5. Klassipäevik on koolidokument, milles peetakse arvestust õppetegevuse ning õpilaste õpitulemuste kohta¹⁹. Klassipäevikusse märgitakse õppeainete loend, tundide arv

¹⁷ PGS, § 29 lg 1.

¹⁸ Emili Kooli õppekava, lk 45-50.

¹⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 1 lause 1.

õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ja õpilaste hinded²⁰.

Järelevalves võrreldi klassipäeviku sissekandeid, kehtivat tunniplaani ja tunnijaotusplaani.

Kool kasutab klassipäevikuna Stuudiumi e-keskkonda. Järelevalves tutvuti klassipäeviku sissekannetega. Üksikutes õppeainetes (liikumisõpetus, vene keel, inglise keel) oli klassipäevikusse märgitud ettenähtust vähem tunde. Üldjuhul oli paaristunni asemel märgitud üks tund, mis oli vastuolus nõudega, et paaristunni puhul märgitakse mõlema tunni sisu²¹. Järelevalve alguseks olid kõik toimunud tunnid klassipäevikusse kantud.

Juhtkonna vestlusel kinnitasid õppejuhid, et klassipäevikute täitmise kontroll on nende ülesanne. Kontrollitakse hilinejate, puudujate, tegemata kodutööde kajastust, samuti seda, kas õpetajad kirjutavad hinnangud ja tagasisided klassipäevikusse. Enamasti ongi vaja õpetajatele meelde tuletada klassipäevikusse õppetundide õigeaegset märkimist.

Koolis on III kooliastmes 80- ja 40minutilised õppetunnid. Mõlemal juhul kantakse klassipäevikusse sisse üks tund, kuid 40minutilise tunni juurde on õpetajatel kohustus märkida, et tegemist oli 40minutilise tunniga.

Vestlusel osalenud õpetajad märkisid, et 40minutilise tunni kirjeldusse tehakse vastav märke.

2.6. EraKSis²² kohaselt on õpilasel õppeaasta jooksul vähemalt kaheksa nädalat koolivaheaega, sellest kaks nädalat õppeaasta sees.

Kooli õppekava²³ näeb ette, et koolivaheajad kattuvad üldjuhul haridus- ja teadusministri määrmises kehtestatud vaheaegadega, kuid vaheajad oktoobris ja aprillis on kolme päeva võrra pikemad ja suvevaheaja pikkus on 10 nädalat. Koolis on vaheajad kehtestatud pidaja käskkirjaga²⁴. Kehtestatud koolivaheajad on kooskõlas kooli õppekavas ja EraKSis²⁵ sätestatuga.

2.7. Haridus- ja teadusministri määruse²⁶ kohaselt peab õppenõukogu otsustama õpilase järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise.

Järelevalves vaadeldi 2022/2023. ja 2023/2024. õa õppenõukogu koosolekute protokolle, mis olid seotud õpilaste järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmisega.

Õppenõukogu²⁷ on teinud õpilaste järgmisse klassi üleviimise, täiendavale õppetööle jätmise ning ühel juhul klassikursuse kordamajätmise otsused. Protokollide ülevaatamisel selgus, et õppenõukogu on otsused korrektselt vormistanud ning toimingud on olnud seaduspärased.

2.8. Ettepanek direktorile

Tagada kooli dokumentatsiooni kooskõla haldusmenetluse nõuetega, esitades käskkirjades õiged ja vajalikud õiguslikud ning faktilised alused.

²⁰ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2.

²¹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 12 lg 4 lause 2.

²² EraKS, § 13 lg 3.

²³ Emili Kooli õppekava, Kooli töö- ja õppekorraldus, lk 54.

²⁴ SA Emili Kool juhatus 09.08.2024 käskkiri nr 10.

²⁵ EraKS, § 13 lg 3.

²⁶ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 4 p 1.

²⁷ Õppenõukogu 12.06.2023 koosoleku protokoll (numbrita), 16.06.2023 koosoleku protokoll (numbrita), 14.06.2024 koosoleku protokoll nr 3.

3. Sisehindamise korraldamine ja järjepideva arengu planeerimine

3.1. PGSi²⁸ kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule (erakoolis nõukogule).

Kooli sisehindamise kord on direktoril kehtestatud 2018²⁹. See sisaldab sisehindamise tegevusplaani aastateks 2018–2019 ning eelmise arengukava täitmise hindamise plaani.

Vestlusel tunnistas direktor, et kehtiv sisehindamise kord oli tehtud aastapõhiseks, kuid kehtiva korra juurde on tehtud uus aastapõhine tegevuskava.

Juhtkonna vestlusel selgitati, et sisehindamise kord vajab kaasajastamist ja uus kord on juba ka valminud, aga see pole veel kinnitatud.

Juhime tähelepanu, et olemasolev kord on väga üldine ning ei reguleeri, kuidas tehakse pideva protsessina toimuvat sisehindamist. Kehtivas korras esitatud põhimõtte, et sisehindamine on seotud arengukavaga, on õige. Vajalik oleks selle põhimõtte rakendamist korras täpsemalt kirjeldada.

3.2. PGSi³⁰ kohaselt on sisehindamine pidev protsess, mille eesmärk on tagada õpilase arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Nimetatud eesmärgist lähtudes tuleb analüüsida kooli sisehindamisel õppe- ja kasvatustegevust ja juhtimist ning hinnata nende tulemuslikkust.

Järelevalves leidis kinnitust, et koolis kogutakse oma tegevuse tulemuslikkuse kohta erinevaid näitajaid ning tehakse nende põhjal analüüsi.

Järelevalves esitas kool sisehindamise õppeaastate aruanded. Nendes on analüüsitud paljusid erinevaid näitajaid ja tulemusi. Tulemustest lähtuvalt on tehtud kokkuvõtteid ja järeldusi.

Trimestrite kaupa on esitatud õpitulemuste kokkuvõtte. Mitu korda õppeaastas viiakse läbi rahulolu-uuringuid õpilastele, õpetajatele ja vanematele ning osaletakse riiklikes rahuloluküsitlustes. Osaletakse riiklikes tasemetöodes ning koostatakse ka ise tasemetöid. Kiusamisvaba Kooli (edaspidi *KIVA*) programmiga liitunud koolina tehakse ka õpilastele *KIVA* küsitlusi.

Direktori sõnul on juhtkonnale aastaks määratud arengusuunad ja eesmärgid koos tööriistadega ning ka nende täitmisest saadakse sisehindamiseks sisend.

Õppealajuhataja selgitas, et koolisisesed, õppeaastas mitu korda tehtavad rahuloluküsitlused lähtuvad suure osa riiklikest rahuloluküsitlustest, kuid lisatakse küsimusi kooli eripära kaardistamiseks. Nende küsitluste põhjal pannakse paika suunad, millega õppeaastal tegeldakse. Nt eelmisel õppeaastal kogutud andmete analüüsist tulenevalt keskendutakse sel õppeaastal õpilase rahulolu loomisele ja sise- ning väliskoolitustele, lähtuvalt õpetaja enesehindamisel kaardistatud vajadusest.

Vestlusel osalenud õpetajad tõid välja, et iga trimestri tulemusi analüüsitakse väga põhjalikult, samuti tasemetööde tulemusi. Rõhutati, et tasemetööde tulemused on õpetajatele olulised ning eelkõige annavad tulemused infot õpetajale, mida teha teisiti ja paremini, millele rohkem rõhku panna.

Ka juhtkond kinnitas, et õpetajad on väga huvitatud tasemetööde tulemustest.

²⁸ PGS, § 78.

²⁹ Direktori 26.09.2018 käskkiri nr 12-2018/2019.

³⁰ PGS, § 78 lg 1 laused 2 ja 4.

Koolis viiakse läbi õppetundide vaatlusi. Vestlusel osalenud õpetajad märkisid, et tunde käivad vaatamas õppealajuhatajad, mentorid käivad vaatamas oma juhendatava tunde. Soovitakse käia ka kolleegide tundides, aga selleks ei ole leitud vaba aega.

Juhtkonnaliikmed kinnitasid vestlusel, et vaatlused on järjepidevad ja neil on mahukas roll õppealajuhataja töös. Tundide vaatluseks ei ole koolis üht kindlat formaati, eelkõige lähtutakse vaadeldava õpetaja vajadustest. Enne vaatlust arutatakse õpetajaga läbi, millele vaatleja rohkem tähelepanu pöörab, mida soovib õpetaja, et tema töös jälgitaks.

Vaatluste eesmärgiks on anda õpetajatele vajalikku tuge. Samuti saadakse tundide vaatlusel infot, millest lähtudes valmistatakse ette kaks korda aastas toimuvateks õpetajatega vestlusteks.

Vestlusel osalenud lapsevanemate ja pidaja sõnul ollakse teadlikud kooli sisehindamisest ja tulemustest. Näiteks tutvustati viimati vanematele sisehindamisel kogutud näitajaid vanematekogus. Vanemate sõnul rääkis direktor ilustamata kooli tulemustest ning vanemad said aktiivselt kaasa rääkida. Infot edastatakse vanematele Stuudiumi kaudu, aga ka vähemalt kord trimestris toimuvatel Emili Minutites.

3.3. Määruse³¹ kohaselt peab õppenõukogu õppeaasta lõpul arutama läbi kooli õppe- ja kasvatustegevuse tulemused ning tegema kooli juhtkonnale ettepanekuid kooli õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.

Õppenõukogu koosolekul on päevakorras olnud õppeaasta kokkuvõtete tegemine³². Kokkuvõtetes on esitatud õpitulemused, õpetajate, lastevanemate ja õpilaste tagasiside tulemused, riikliku rahuloluküsitluse tulemused ning KIVA õpilasküsitluse tulemused. Tulemustele lisaks on tehtud kokkuvõtted koos järelduste ning ettepanekutega.

Õppenõukogu³³ on arutanud sisehindamise tulemusi, kuid ettepanekuid õppe- ja kasvatustegevuse parandamiseks protokollid ei kajasta. Ärakuulamisel selgitas direktor, et õpetajad on teinud ettepanekuid, kuid neid pole protokollis kirja pandud.

Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et augustikuus enne õppetöö algust arutatakse ühiselt õppeaasta tulemuste üle. Ainetiimides vaadatakse tulemusi ja näitajaid oma tiimi nurga alt ja tehakse ettepanekuid. Koos analüüsitakse õpilaste rahuloluküsitluse tulemusi ja leitakse probleemidele lahendusi.

Ka juhtkonna liikmed kinnitasid, et õpetajad analüüsivad näitajaid ja tulemusi rühmades ning rühmade ettepanekud puudutasid õpetajate koostööd ja tugispetsialistide kaasatust.

Juhime tähelepanu, et erinevates töörühmades arutatu on vaja koondada ning õppenõukogus, kus on koos kooli õppe- ja kasvatusala töötajad, on oluline erinevad ettepanekud esile tuua ning ühiselt kokku leppida ühistes seisukohatades. Kui seda tehakse teistes töövormides kui õppenõukogus, siis ikkagi peaks õppenõukogu koosolekul tegema olulisemast kokkuvõtteid ning seda kajastama ka koosoleku protokollides. Nii tagatakse paremini oma tegevuse läbipaistvus ja kooli järjepidevus.

3.4. PGSi³⁴ kohaselt selgitatakse sisehindamisel välja kooli tugevused ning parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Erakooli arengukavas tuleb esitada muuhulgas arenguprintsiibid ja -suunad³⁵. Arengukava koostatakse vähemalt kolmeks aastaks ja arengukava kinnitab kooli pidaja või tema volitatud isik, peale seda, kui

³¹ Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 6.

³² Õppenõukogu 21.08.2023 koosoleku protokoll (numbrita), õppenõukogu 30.08.2024 koosoleku protokoll nr 7.

³³ Õppenõukogu 23.08.2024 koosoleku protokoll nr 6.

³⁴ PGS, § 78 lg 1 laused 2-3.

³⁵ EraKS, § 7 lg 1 p 1.

arengukava ja selle muudatused on esitatud arvamuse andmiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.³⁶

Koolil on arengukava perioodiks 2022–2027³⁷.

Arengukava koostamisel on kasutatud kevadel 2020 sõnastatud Emili kooli sihte; sisehindamise aruannet, lastevanemate 2021 kogukonnapäeval esitatud ideid, kogukonnaliikmete 2021 konverentsil esitatud ideid, õpetajate ning õpilasesinduse ideid 2022.

Arengukava perioodiks on sõnastatud kaks põhieesmärki: 1) kool kasvab väga heaks 9klassiliseks põhikooliks; 2) koolil on kaasaegne füüsiline õppekeskkond.

Õpilastega seotud põhieesmärgil on kaks tulemusnäitajat: 1) kooli lõpetanud õpilaste õppima asumine koolis, kuhu nad soovivad minna, ja erialal, mis neid huvitab; 2) igal aastal langeb nende õpilaste osakaal, kes tunnevad, et neid kiusatakse koolis. Olulisemateks tegevusteks on märgitud 1) enesemääratlus- ja õpipädevuste arendamine; õppetöö tulemuslikkuse jälgimine ja vajadusel kiire sekkumine; tugisüsteemide arendamine; 2) klassijuhatajad viivad läbi KIVA tunde; kiusamisjuhtumitele reageeritakse kiiresti ja efektiivselt.

Arengukavas esitatud eesmärgid, tulemusnäitajad ning olulisemad tegevused on kooli igapäevases töös ning sisehindamises nähtavad.

Õpitulemusi vaadatakse trimestrite kaupa ja nende üle arutatakse. 2022/2023. õa kokkuvõttes on märgitud, et 3. trimestri õpitulemused on märkimisväärselt tõusnud võrreldes 2. trimestri tulemustega, mille üheks põhjuseks loetakse, et 2. trimestri lõpus arutati põhjalikult, mida saaks tulemuste parandamiseks teha. Hakati suuremat tähelepanu pöörama õpilünkade ennetamisele ja olemasolevate leevendamisele, fookusesse võeti õpiabi vajavad õpilased. Aineõpetajad ja tugispetsialistid pakkusid konsultatsioonitunde ja õpiabi.

7. klassis viiakse läbi kooli tasemetööd eesti keeles, matemaatikas, inglise keeles ja loodusõpetuses, et saada parem pilt omandatu kohta.

Täiendavale õppetööle jäetud õpilaste arv on vähenenud (u 3% õpilastest jääb täiendavale õppetööle).

KIVA ja Harno õpilaste rahuloluküsitluste põhjal on koolis kiusamist kogunud õpilaste arv langenud. Nii 2022/2023. kui 2023/2024. õa üldtööplaanis olid olukorra muutmiseks ette nähtud tegevused: KIVA süsteemne ja pidev rakendamine ning lastevanemate kaasamine.

Pidaja esindaja selgitas, et KIVA programm ei ole ainult logo kooli seinal, vaid see on kooli hariduse keskmes. Toimuvad lastevanemate koosolekud, kus arutatakse KIVA programmiga seotud teemasid ja jagatakse uusi algatusi.

Direktor selgitas, et koolis on loodud eraldi KIVA tiim (juht ja igast kooliastmest kaks liiget), kes kontrollivad KIVA tundide läbiviimist, tegelevad juhtumitega, kaasates õpilasi, vanemaid ja teisi koole. Tiim korraldab täiendkoolitusi personalile, õpilastele ja vanematele. KIVA tiimil on oma tööplaan ja eelarve. KIVA sihtklassides (1., 4. ja 7. klass) viiakse aastaringiselt läbi KIVA tunde. KIVA tunde korraldatakse ka teistes klassides, kuid suurema intervalliga.

Vestlusel osalenud õpilased selgitasid, et KIVA kool tähendab seda, et kiusamise vastu võideldakse aktiivselt ja süsteemselt, et koolis hoitakse üksteist ja probleemide korral keskendutakse ühiselt lahenduste leidmisele, õpilastega käiakse vestlemas ning tuletatakse KIVA põhimõtteid meelde. Õpilaste sõnul on koolis kiusamist vähe ning sellega tegeldakse kiiresti ja tõhusalt.

³⁶ PGS, § 67 lg-d 1 ja 2.

³⁷ SA Emili Kool 15.10.2021 käskkiri nr 4.

Juhtkonna vestlusel selgitati, et riiklikes tasemetöodes on osaletud alates sellest ajast, kui praegune 9. klass oli 3. klassis. Tasemetööde tulemusi analüüsitakse põhjalikult, võrreldakse nii Eesti keskmise kui ka kooli varasemate tulemustega. Võrreldakse õpilase tasemetöö tulemusi tema enda õpitulemustega.

Õppejuht märkis, et teadlikkus oma õpilaste käekäigu üle on oluliselt tõusnud, sest pidevalt tehakse andmete kohta garaafikuid, analüüsitakse erinevaid tulemusi ja selgitatakse asjaolud, mis vajavad fookusesse võtmist ja eraldi tähelepanu. Iga õpilase arendamisega tegeletakse ühiselt, koos kõikide õpetajatega. Koostöö ongi tugevuseks, mis võimaldab õpetajatel ühiselt mõelda ja toetada õpilase arengut.

3.5. Koolil peab olema õppeaasta üldtööpla³⁸, milles määratletakse kooli ühe õppeaasta tegevuskava, lähtudes kooli arengukavast, õppekavast, õppeaasta üldeesmärkidest ja eelmise aasta töö kokkuvõttest. Üldtööpla³⁸ tuleb vormistada alapunktideni vastavalt tegevusvaldkondadele; igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, tähtajad ja vastutajad³⁹.

Määruse⁴⁰ kohaselt peab õppenõukogu kinnitama üldtööpla³⁸ni iga õppeaasta alguseks. Õppenõukogu on õppeaasta üldtööpla³⁸ni kinnitanud⁴¹.

Kooli üldtööpla³⁸ sisaldab tegevusvaldkondade ülesandeid, tegevusi, tähtaegu ja vastutajaid. Esitatud on üldeesmärk ja õppeaasta sihid.

Üldtööpla³⁸ni osaks on tagasisaade eelmisele õppeaastale ning tegevusvaldkondade kokkuvõtted, olulisemad õppe- ja kasvatusgevuse näitajad ja tugimeeskonna kokkuvõte.

Nõukogu⁴² on direktor teinud märtsis 2024 ülevaate eesmärkide ja sihtide täitmisest, kooli üldtööpla³⁸ni tegevuskavast. Nõukogu on teinud oma ettepanekuid kooli arendamiseks.

3.6. Järelevalves osalesid järelevalve teostajad kahe II kooliastme ja kahe III kooliastme õppetunni vaatlusel.

Õppetundidele andis tagasisidet õppealajuhataja. Enne tunnivaatlust olid õppealajuhataja ja õpetaja kokku leppinud, millist aspekti õpetaja tegevuses eelkõige vaadeldakse ja tagasisidestatakse. Üldjuhul oli õpetaja selle ise välja pakkunud. Tunni tagasisides sai vaadeldava tunni õpetaja reflekteerida antud tundi ja põhjendada tehtud õppeviiside ja -materjali valikuid. Positiivsena saab esile tuua, et õpetajad räägivad oma töö planeerimisest õppekavast lähtudes. Enamik vaadeldud õpetajaid olid valinud tundi ka õppeülesandeid, mis võimaldasid õpilastel klassiruumis liikuda, samuti anti kõigis tundides õpilastele võimalusi oma arvamust ja seisukohti põhjendada.

Õppealajuhataja tagasiside oli arutlev, küsimustega õpetajat suunav ja toetav. Õppealajuhataja jagas õpetajale enda mõtteid ja soovitusi, põhjendades neid sisukalt ja loogiliselt. Tagasiside lõpus tehti kokkulepe, kuidas edasi õpetaja arengut toetatakse või mida ja kuidas järgmisena vaatlama tullakse.

³⁸ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4

³⁹ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.

⁴⁰ Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

⁴¹ Õppenõukogu 30.08.2024 koosoleku protokoll nr 7.

⁴² Nõukogu 28.03.2024 koosoleku protokoll nr 9.

3.7. Ettepanekud direktorile

- 3.7.1. Kehtestada kooli sisehindamise kord, mis oleks kooskõlas koolis toimuva sisehindamisega ning määratleks täpsemalt pideva protsessina toimuva sisehindamise.
- 3.7.2. Õppeaasta õppe- ja kasvatustegevuse kokkuvõtte tegemisel õppenõukogus esitada koosoleku protokollis õpetajate ettepanekud õppe- ja kasvatustegevuse parendamiseks.
- 3.7.3. Koostada õppeaastas toimunud tunnivaatlustest kokkuvõtte, kust nähtuks õpetajate meetoodilised ja ainealased tugevused ja võimalikud parendusvaldkonnad.

4. Õpilaste arengu toetamine ning kooli tugevused ja parendusvaldkonnad selles PGS näeb ette, et kvaliteetne üldharidus järgib kaasava hariduse põhimõtteid⁴³ ning et kool lähtub õppe korraldamisel nendest põhimõtetest. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tuleb tagada õpilasele võimetekohane õpe, vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide ja teiste spetsialistide koostöös.⁴⁴

4.1. PGSi kohaselt tuleb õpilasega tema arengu toetamiseks korraldada vähemalt üks kord õppeaastas arenguestlus, kus osalevad õpilane, klassijuhataja ja piiratud teovõimega õpilase puhul vanem. Arenguestlustesse korraldamise tingimused ja korra kehtestab kooli direktor, esitades need enne kehtestamist arvamuse andmiseks õppenõukogule ja hoolekogule⁴⁵.

Kooli arenguestluste kord⁴⁶ on kinnitatud 2018. aastal ja peale seda korda muudetud ei ole. Järelevalves ei esitatud dokumente, millest nähtuks õppenõukogu ja nõukogu arvamuse andmine nimetatud korra eelnõule.

Vestlusel selgitasid juhtkonna liikmed, et tegelikult toimuv ja arenguestluste korras esitatu on kooskõlas.

Korra kohaselt toimub koolis õpilasega kolm arenguestlust aastas: I ja III trimestri lõpus arenguestlus õpilase ja tema vanemaga ning II trimestri lõpus osaleb arenguestlusel õpilane ilma vanemata.

Õpetajate esindajad selgitasid vestlusel, et klassiõpetajal on II trimestri vestluse osas vabadus otsustada, kas toimub individuaalne vestlus õpilasega või vestlus õpilaste rühmaga. Rühmavestluse formaati on koolis kasutatud kaks aastat ja rühmavestlusel analüüsitakse õpilaste koostööd ja klassi üldist arengut.

Koolis kehtiv arenguestluste kord rühmavestluse formaati ei esita. Juhtkonna liikmed selgitasid, et arenguestluste korda ei ole üle vaadatud, küll aga on õpetajatega räägitud arenguestluste sisust ning rühmas toimuv arenguestluse formaat ei vaja korras täpsustamist. Juhime tähelepanu, et individuaalne vestlus ja rühmavestlus erinevad mitte ainult vormilt, vaid ka sisult. Et kõik huvitatud osapooled oleksid ühtmoodi informeeritud ja kõigil oleks toimuvast ühesugune arusaamine, ongi vaja erinevad kasutatavad vestlusvormid vastavas korras esitada.

Õpilastega toimuvad arenguestlused dokumenteeritakse ja kokkuvõtte toimunud vestlusest pannakse kas õpilase õpimappi või Stuudiumisse. Õpimapi saab õpilane õppeaasta lõpus endaga kaasa.

⁴³ PGS, § 6 p 1.

⁴⁴ PGS, § 46 lg 9.

⁴⁵ PGS, § 37 lg-d 5-7.

⁴⁶ Direktori 03.11.2018 käskkiri nr 20.

Järelevalves toimunud vestlustel kinnitasid vestlusel osalenud õpilased ja lapsevanemad, et arenguestlused toimuvad kolm korda õppeaastas.

Kooli arenguestluste kord ei sätesta, kas toimunud arenguestluste kohta tehakse klassi- või koolipõhiseid kokkuvõtteid. Vestlusel selgitasid juhtkonna liikmed, et õppealajuhatajad koguvad õpetajatelt arenguestluste kohta tagasisidet. Seda tehakse nii kirjalikult kui ka suuliselt. Vestlusel osalenud õpetajad märkisid, et eelkõige räägitakse suuliselt, esitatakse oma tähelepanekud, peamised murekohad ja teemad, mis vestlustel üles kerkisid. Õpetajate tähelepanekutest ja räägitust teevad õppealajuhatajad kokkuvõtteid ning koos arutatakse, milliste tõstatatud küsimustega edasi minna, mida muuta ja mida mitte. Õpetajate sõnul arutatakse ka iganädalastel koosolekutel arenguestlustel üleskerkinud teemasid.

4.2. PGS sätestab, et direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilaste õppe koordineerija (edaspidi *HEVKO*), kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist. *HEVKO* toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks⁴⁷.

Direktor on määranud *HEVKO* käskkirjaga⁴⁸. *HEVKO* kõrval on koolis juhtumikorraldajad (edaspidi *JUKO*), kes toetavad *HEVKO*t tema ülesannete täitmisel ja tegelevad konkreetsete juhtumitega.

Juhtkonna vestlusel selgitati, et *HEVKO* on koolis tugitiimi juht ja *JUKO* juhtumikorraldaja, kes alustab õpilasega esimesest sammust.

Tugispetsialistid selgitasid vestlusel, et igal tuge vajaval õpilasel peab olema üks kindel spetsialist, kes tunneb teda, omab õpilase kohta kogu vajalikku infot ja suhtleb perega ning koolivälise võrgustikuga. Nii soovitakse paremini luua usalduslikku ja avatud suhtlust ning tagada, et lapse vajadused ja edusammud oleksid pidevalt jälgitud ning toetatud.

4.3. PGS⁴⁹ kohaselt määrab direktor koolis isiku, kes vastutab õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardi (edaspidi *IAJK*) täitmise eest. *IAJK* avatakse õpilasele, kellel ilmneb vajadus saada tuge ning toevajaduse väljaselgitamiseks peab korraldama pedagoogilis-süsühholoogilise hindamise⁵⁰.

Direktor on määranud käskkirjaga⁵¹ *IAJK* eest vastutajateks kolm isikut, igas kooliastmes üks.

Kooli õppekava⁵² kohaselt vastutab *IAJK* terviklikkuse eest *JUKO*. Kooli õppekava kohaselt avab õpilasega tegelev kooli tugispetsialist, kui ilmneb õpilase õppetöö tulemuslikkuse ja sotsiaalsete oskuste või muu arenguhäire, Stuudiumis esmase vaatluskaardi, kuhu aineõpetajad oma märkamisi ja kohandusi kirja panevad.

Vestlusel kinnitasid tugispetsialistid, et kõigepealt avatakse õpilasele vaatluskaart, mis ei ole *IAJK*, pigem on see märkamiste kirjapaneku koht Stuudiumis. Selgitati, et vaatluse kaardi avamiseks tuleb ettepanek üldjuhul klassi- või aineõpetajalt, kui tal tekib õpilasega probleeme.

⁴⁷ PGS, § 46 lg-d 2-3.

⁴⁸ Direktori 04.09.2024 käskkiri nr 74.

⁴⁹ PGS, § 46 lg 7.

⁵⁰ PGS, § 46 lg 4.

⁵¹ Direktori 04.09.2024 käskkiri nr 73.

⁵² Emili Kooli õppekava, lk 57.

Vaatluskaardile kogutakse teavet paar nädalat ja seejärel analüüsitakse ning hinnatakse, kas saab välja tuua mingeid mustreid või raskusi ja kas õpilane vajab tugimeetmeid või piisab teatud kohandustest tema õppekeskkonnas, mida teeb õpetaja. Tugispetsialistide sõnul on vaatluskaart veel uus meetod ning alles katsetamisel.

IAJKd on kättesaadavad kooli e-keskkonnas ning avatud ka õpilase vanematele vaatamiseks.

Koolis on IAJK avatud ja täidetud kõigile tõhustatud ja eritoe õpilastele, kuid kõigile üldise toe raames tugiteenuseid või -meetmeid saavatele õpilastele IAJKd avatud ei ole.

PGS sätestab, et kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab pedagoogilis-psühholoogilise hindamise⁵³. Hindamise, testimise, uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta tuleb kanda õpilase IAJKle⁵⁴.

Juhtkonna liikmed selgitasid, et kõigile õpiabi saavatele õpilastele ei ole kaarte veel avatud, sest alles on saadud nõusolekud vanematelt õpiabi saamiseks.

Tugispetsialistid selgitasid, et üldtoe raames eripedagoogi või sotsiaalpedagoogi teenust saavatele õpilastele on avatud IAJKd, kuid ainult õpiabi saavatele õpilastele IAJKd avatud ei ole, sest õpiabi saavate õpilaste arv koolis on suur.

Õpiabi on üldise toe raames rakendatav tugimeede, mille vajalikkus ja sisu tulenevad õpilase pedagoogilis-psühholoogilise uuringu ning hindamise tulemustest. Seepärast eelnevad tugimeetme rakendamisele kaardi avamine ja uuringud. Kui õpiabi saavaid õpilasi on koolis palju, siis on vaja hinnata, millest see on tingitud ja kuidas põhjendatud ning õpilase vajadusi arvestav õpiabi ikkagi on. Praegu saavad kõik õpiabi üks kord nädalas. Vajalik on eelnevalt põhjalikult uurida, mis on iga konkreetse õpilase vajadus ja mis on vajadusest tulenev kõige õigem tugimeede ja selle maht. Vestlusel osalenud tugispetsialistide sõnul moodustatakse õpiabirühm lennupõhiselt. Kuid ühes lennus õppivatel õpilastel on erinevad põhjused õpiabi saamiseks, sellest sõltub õpiabi sisu, samuti ka õpiabitundide arv nädalas.

PGSi⁵⁵ kohaselt võib õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb HEVKO või koolivälise nõustamismeeskonna (edaspidi *KVNM*) või mõlema soovitusi.

Tugispetsialistid selgitasid vestlusel, et õpiabi viivad läbi eraldi õpiabi õpetajad ning õpiabis ei keskenduta õppekavas sätestatud teema õpetamisele, vaid spetsiifiliste õpiraskuste toetamisele. Õpilaste vajadused on kaardistatud ja kui õpilasele ei ole avatud IAJKd, siis kajastuvad õpiabi teemad Studiumis. Õpiabirühma vastuvõtmise otsused tehakse kaks korda õppeaastas, I ja II poolaastaks.

PGS⁵⁶ sätestab, et õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor ja otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.

⁵³ PGS, § 46 lg 4.

⁵⁴ PGS, § 46 lg 7.

⁵⁵ PGS, § 46 lg 10.

⁵⁶ PGS, § 46 lg 11.

Õpiabirühma vastuvõtmise on otsustanud direktor oma käskkirjaga⁵⁷, mis on kooskõlas PG Sis⁵⁸ sätestatuga.

4.4. Kool võib teha muudatusi ja kohandusi õpilase õppeajas, õppesisus, õppeprotsessis ja õppekeskkonnas, koostades selleks individuaalse õppekava (edaspidi IÕK)⁵⁹.

Kooli õppekavas on sätestatud, et õpilastele, kelle trimestri koondtulemus on „puudulik“ või „nõrk“ või jäetud hinne välja panemata, koostatakse selles õppeaines tugikava või määratakse mõni muu tugisüsteem, et aidata omandada nõutavad õpitulemused. Õppimise tugikava koostamise põhjuseks võib olla ka pikalt õppetööst puudumine. Õppimise tugikava koostab aineõpetaja JUKO abiga.

Juhtkonnaveestlusel selgitati, et õppimise tugikavasid koostab tugitiim koos õpetajatega, eraldi rakendamisotsust ei tehta. Tugikava aitab saavutada õpilasel neid õpitulemusi, mis eelneval õppeperioodil jäid saavutamata.

Kooli õppekava järgi koostatakse õpilastele ka IÕKsid. Järelevalves esitatud direktori käskkirjadest nähtus, et 2023/2024. õa-l on IÕKd rakendatud seitsmele õpilasele. IÕKd olid rakendatud õpilastele, kellel oli vastav KVNMI soovitus.

Tugispetsialistide sõnul koostatakse IÕK ka juhtudel, kui õpilane on pikemalt haige või tegeleb sellisel määral (tipp)spordiga, mistõttu ei saa õpilane osaleda järjepidevalt koolis toimivas õppetöös, aga ka muu kodukeelega õpilastele eesti keele õppe toetamiseks.

4.5. KVNMI soovitus kohaselt ja vanema kirjalikul nõusolekul rakendab kool õpilasele tõhustatud tuge või erituge, terviseseisundist tulenevat koduõpet, koolikohustuslikule õpilasele mittestatsionaarset õpet, vähendab ja asendab riiklikus õppekavas ettenähtud õpitulemusi ühes või mitmes aines, soovib lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppe rakendamist või vabastab õpilase kohustusliku õppeaine õppimisest⁶⁰.

KVNMI on välja selgitanud tõhustatud ja eritoe vajaduse. Kõik tõhustatud ja eritoe õpilased ei saa kõiki tugiteenuseid ja -meetmeid, mida KVNMI on soovitanud. Koolis ei pakuta logopeedi ja psühholoogi teenust, nendega on sõlmitud teenuse osutamise leping, kuid seda teenust ei ole viimastel aastatel kasutatud, samuti ei saanud kohapealse järelevalve ajal III kooliastme õpilased ettenähtud sotsiaalpedagoogi teenust. Ära kuulamisel kinnitas direktor, et järelevalve ajal oli sotsiaalpedagoogi fookus I ja II kooliastme õpilastel ning alates 01.10.2024 tegeleb sotsiaalpedagoog kõigi õpilastega, kellele KVNMI on sotsiaalpedagoogi teenust soovitanud.

Juhtkonnaga peetud vestlusel selgitati, et logopeed ja psühholoog on praegu majavälised teenusepakkujad, kellega on sõlmitud käsundusleping. Kui õpilasele on KVNMI andnud vastava soovitus, siis pakutakse vanemale neid spetsialiste, kuid seni on vanemad keeldunud ja otsinud ise vastava spetsialisti väljastpoolt kooli. Teati ühest juhtumist, kus kool on teinud koostööd pere ja väljaspool kooli teenust osutanud psühholoogiga.

Tugispetsialistid ja juhtkonnaliikmed märkisid vestlusel, et on lapsevanemaid, kes keelduvad osaliselt KVNMI soovitustest ka siis, kui on andnud nõusoleku nende soovitude rakendamiseks. Vanemate vastavad otsused on koolis kirjalikult dokumenteeritud. Lapse arengu ja huvide

⁵⁷ Direktori 15.11.2023 käskkiri nr 56, 01.03.2024 käskkiri nr 58.

⁵⁸ PGS, § 46 lg 11.

⁵⁹ PGS, § 18 lg 1.

⁶⁰ PGS, § 48 lg 1.

kaitseks on püütud saada abi kohaliku omavalitsuse lastekaitse spetsialistilt, kuid seni pole tulemusi saavutatud.

4.6. Kooli tugevused õpilase arengu toetamisel

Kooli arengukavas 2022–2027 on põhieesmärgi „Emili kool kasvab väga heaks 9klassiliseks põhikooliks“ ühe tegevusena märgitud tugisüsteemi arendamist ja laiendamist. Koolis on välja töötatud juhend „Tugisüsteem ja tugimeetmete rakendamine“, mis kirjeldab tugisüsteemi nelja tasandit, protsessivooge, sisedokumentatsiooni ning osapoolte kohustusi ja vastutust. Tugitiimi tegevus on planeeritud ja koostöö õpetajatega tihe.

Sisehindamise aruannetes on märgitud, et abivajavad õpilased on võetud fookusesse, tugispetsialistid, klassijuhatajad ja aineõpetajad pakkusid lisatuge, konsultatsioonitundi ning pakuti ka õpiabi. Samas märgitakse, et on õpilasi, kel on raskusi edasijõudmisega ja järjepidevalt tuleb jätkata tugimeetmete pakkumisega ning õpitulemusi jälgida.

Koolis on olnud vaid üks klassikursuse kordamise juhtum ning täiendavale õppetööle jääjate arv on vähenenud.

Tugispetsialistid tõid tugevusena välja, et nende fookus on probleemide ennetamisel, mis baseerub järjepideval hindamisel ja õpetajatevahelisel koostööl.

Juhtkonnaliikmed märkisid arenguveestlusti, projektõpet ja koostöist ning heade suhetega õppe- ja töökeskkonda.

Pidaja sõnul on kooli suund keskenduda õpilaste individuaalsetele vajadustele ja arengule, et tagada igale õpilasele vajalik tugi ning tähelepanu oma haridusteel.

4.7. Ettepanekud direktorile

4.7.1. Vaadata üle olemasolev arenguveestluste läbiviimise kord, määratledes II trimestri lõpus toimuva arenguveestluse erinevad vormid ja eesmärgid, samuti mõelda läbi, millist infot toimunud arenguveestluste kohta ülekoolliselt kogutakse ja kuidas esitatakse.

4.7.2. Avada IAJK õpilastele, kellele ei piisa õpetaja tehtud kohandustest õppekeskkonnas, konsultatsioonist või täiendavatest selgitustest. Viia läbi pedagoogilis-psühholoogiline uuring ning kanda selle tulemused IAJKle. Uuringute tulemustest lähtuvalt määrata õpilasele sobivad tugimeetmed ja -teenused.

5. Tugispetsialistide teenuse tagamine

5.1. PGSi⁶¹ kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta vähemalt eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi (edaspidi *tugispetsialistid*) teenus.

Koolis töötavad eripedagoogid (2,0 ametikohta) ja sotsiaalpedagoog (1,0 ametikohta); käsundusleping on sõlmitud koolipsühholoogi (0,1 ametikohta) ja logopeedi (0,1 ametikohta) teenuse osutamiseks. Ära kuulamisel täiendas direktor, et alates 01.11.2024 võetakse tööle veel üks 1,0 ametikohaga sotsiaalpedagoog.

Üks eripedagoog ei oma nõuetekohast kvalifikatsiooni (puudub erialane magistrikraad või eripedagoogi kutse). Teenus on tagatud vaid juhul, kui seda annab nõuetekohase kvalifikatsiooniga isik. Seega on koolis tagatud eripedagoogi teenus 1,0 ametikoha ulatuses. Koolis on eripedagoogi teenust saavaid õpilasi 20.

Direktor selgitas, et seni nõuetekohase kvalifikatsioonita eripedagoog on erialaseid magistritaseme õpinguid lõpetamas ja loodetavasti saavutab juba järgmise aasta suvel vajaliku kvalifikatsiooni.

⁶¹ PGS, § 37 lg 2.

Vestlusel selgitasid tugispetsialistid, et eripedagoogid on ka JUKOd, täidavad vajalikku dokumentatsiooni ja nõustavad õpetajaid, suhtlevad lastevanematega ning käesolevast õppeaastast osalevad ainetiimide koosolekutel. Samuti korraldavad nad koolitusi ja koordineerivad koostööd väljaspool kooli. Tihedaks peetakse koostööd Tallinna õppe- ja nõustamiskeskusega.

Eeltoodust tulenevalt saab koolis korraldada nõuetekohase kvalifikatsiooniga eripedagoogi (1,0 ametikohta) ja kvalifikatsioonita töötaja tööd nii, et kõigile eripedagoogi teenust saavatele õpilastele oleks tagatud kvalifitseeritud eripedagoogi teenus. Seni nõuetekohase kvalifikatsioonita, aga eripedagoogiliste kompetentsidega töötaja saab eripedagoogi juhendamisel aidata tagada õpilastele eripedagoogi teenust. Ära kuulamisel selgitas direktor, et alates 01.10.2024 on koolis eripedagoogide ja sotsiaalpedagoogi töö ümber korraldatud ning kõik õpilased, kellele on vastav KVMN soovitus, saavad kvalifikatsiooniga tugispetsialisti teenust.

Kooli sõlmitud käsunduslepingud ei taga logopeedi ja psühholoogi teenuse kättesaadavust ja osutamist õigusaktides ettenähtud sisus ja mahus.

Järelevalves vaadatud logopeedi ja psühholoogi käsundusleping sõnastas tugispetsialisti tööülesanded väga üldiselt - osutada teenust vastavalt vajadusele (kui kool pöördub). Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord on sätestatud haridus- ja teadusministri määruses⁶² (edaspidi *tugispetsialistide teenuse määrus*). Kui õpilasele on KVMN andnud tugispetsialisti teenuse soovitus, on vajadus juba välja selgitatud ning kool on kohustatud teenust tagama. Tegemist on hariduse tugiteenusega, mis on tihedalt seotud õppeprotsessi ja võimetekohast õppimist toetava teenusega, mille käigus tehakse koostööd teiste tugispetsialistide ja õpetajatega. Lisaks õpilase nõustamisele peab tugispetsialist nõustama ka õpilasega töötavaid õpetajaid, tegema ettepanekuid koolikeskkonna kujundamiseks ja osalema õpilase arengu ning tugimeetmete rakendamise tõhususe hindamisel. Tugispetsialistide teenuse määrus⁶³ sätestab, et teenust osutatakse koolis või vanema nõusolekul muus asukohas. Teenuse osutamisel muus asukohas peab teenuse osutaja tegema koostööd kooliga ning edastama koolile vajalikku infot teenuse sisu, mahu ja tulemuslikkuse kohta. Praegu koolis sõlmitud käsunduslepingud sellist koostööd ette ei näe.

Tugispetsialisti teenuse vajadus võib ilmnedagi igal õpilasel ja igal ajal. Sekkumine peab olema õigeaegne, kohe vajaduse ilmnedes, kuid olulised ülesanded iga tugispetsialisti töös on ka ennetusega seotud. Seega on raske täita kõiki ettenähtud ülesandeid, kui tugispetsialist ei ole koolimeeskonna liige. Õppe- ja kasvatustööst isoleeritud tugiteenus ei ole üldjuhul ka tõhus. Tugispetsialisti teenuse vajadust saab hinnata vaid vastav tugispetsialist, mitte kooli direktor või õpetaja. Praegu ei taga kool logopeedi ja psühholoogi teenuse vajaduse hindamist.

Pidaja selgitas vestlusel, et tuntakse reaalselt vajadust logopeedi ja psühholoogi teenuse järele, et toetada õpilaste arengut ja heaolu. Sotsiaalpedagoogi ametikohale on konkurss käimas ja loodetakse leida sobiv spetsialist.

⁶² Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse kasutamise kord“.

⁶³ Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse kasutamise kord“, § 3 lg 6.

Positiivsena saab välja tuua, et kooli tugimeeskonna töös on suur rõhk pandud ennetustööle ja tugispetsialistide roll koolis on oluline.

5.2. Ettekirjutused pidajale

5.2.1. Tagada koolis logopeedi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 10. Täitmise tähtaeg: 01.02.2025.

5.2.2. Tagada koolis psühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2 ning § 74¹ lõikest 8. Täitmise tähtaeg: 01.02.2025.

6. Õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon

Järelevalves kontrolliti kooli kõigi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust PG Sis⁶⁴ sätestatule ning võrreldi EHISesse kantud andmete (väljavõte 15.09.2024) vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

6.1. Koolis on EHISe andmetel 43 õppe- ja kasvatusala töötajat. Kõik õppe- ja kasvatusala töötajad olid kantud EHISesse.

6.2. Kvalifikatsioon ei vasta kehtestatud nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

- 1) õpetaja (inimeseõpetus II kooliaste, loodusõpetus II–III kooliaste, projektiõpe III kooliaste, kokku 23 t) – puudub õpetajakutse;
- 2) õpetaja (inglise keel II–III kooliaste, kokku 18 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 3) õpetaja (eesti keel ja kirjandus III kooliaste, kokku 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 4) klassiõpetaja (klassiõpetaja I kooliaste, kokku 15 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 5) õpetaja (klassiõpetaja II kooliaste, õpiabi I kooliaste; kokku 17 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 6) klassiõpetaja (klassiõpetaja I kooliaste, kokku 12 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 7) õpetaja (hispaania keel II kooliaste, kokku 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 8) õpetaja (muusika I–II kooliaste, kokku 15 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 9) õpetaja (inglise keel I kooliaste, kokku 12 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 10) õpetaja (vene keel II–III kooliaste, kokku 14 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 11) eripedagoog, 1,0 ametikohta, – eripedagoogina puudub eripedagoogiline magistritaseme haridus või eripedagoogi kutse; töötajaga on sõlmitud aastane tööleping, mida tugispetsialistiga sõlmida ei saa;
- 12) õpetaja (sh inimeseõpetus III kooliaste, kokku 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 13) õpetaja (tehnoloogiaõpetus III kooliaste, kunst III kooliaste, kokku 15 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 14) õpetaja (klassiõpetaja I kooliaste, kokku 17 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 15) klassiõpetaja (klassiõpetaja I kooliaste, kokku 17 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 16) õpetaja (ajalugu II kooliaste, kokku 2 t) – puudub õpetajakutse;

⁶⁴ PGS, § 74¹.

- 17) õpetaja (füüsika ja keemia III kooliaste, kokku 12 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 18) õpetaja (hispaania keel II kooliaste, kokku 4 t) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 19) õpetaja (ajalugu II–III kooliaste, ühiskonnaõpetus II–III kooliaste, kokku 18 t) – puudub õpetajakutse.

43st õppe- ja kasvatusala töötajast on nõutav kvalifikatsioon 25-1 (58%).

Õpetajana töötavaid isikuid on 39, sh kolmel õpetajal on töösuhe peatatud. Neist nõuetekohane kvalifikatsioon on 21-1 (54%). Kvalifikatsiooninõuetele mittevastavatest õpetajatest on neljal õpetajal võimalik nõutav kvalifikatsioon saavutada õpetajakutse taotlemisega.

Vestlusel kinnitas direktor, et kolm õpetajat esitavad taotluse õpetajakutse saamiseks juba oktoobris 2024.

Viis õpetajat on järgmise aasta suvel lõpetamas magistritaseme õpinguid ja neli neist omandavad sellega koos ka õpetajakutse. Veel neli õpetajat on asunud õppima magistri õppekaval.

Direktor selgitas, et lisaks on kaks õpetajat, kelle magistritaseme õpingud on lõpusirgel katkenud, kuid kes teevad selle nimel praegu pingutusi, et need suvel lõpetada. Ka nemad saavutavad sellisel juhul kvalifikatsiooni.

6.3. Õpetajatega, kelle kvalifikatsioon pole nõuetekohane, saab sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks. PGS sätestab, et kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldatud konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus, kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine, ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele.⁶⁵

Koolis on sõlmitud tähtajalised töölepingud kõigi õpetajatega, kelle kvalifikatsioon pole nõuetekohane.

Antud säte ei laiene õppealajuhatajatele ja tugispetsialistidele. Tähtajaline tööleping on sõlmitud ka kvalifikatsioonita eripedagoogiga, kuid eespool nimetatud säte kehtib vaid õpetaja ametikohale. Nimetatud töötaja annab ka tunde, seega on tegemist kahel erineval ametikohal, tugispetsialisti ja õpetaja ametikohal töötava isikuga. Praegu on sõlmitud töötajaga eripedagoogi 1,0 ametikoha tööleping.

6.4. Koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatusgevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine⁶⁶.

Koolis on I kooliastme õpetajate nädalakoormus 169 õppetundi. Nendest 82 tundi (48,5%) õpetavad õpetajad, kelle kvalifikatsioon vastab kehtestatud nõuetele.

II kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku on 166 õppetundi, millest 108 tundi (65%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad.

III kooliastme õpetajate nädalakoormus kokku on 169 õppetundi, millest 90 tundi (53%) annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad.

Ajalugu (kokku II–III kooliastmes tunde 16) annavad kolm õpetajat, kellest ükski ei oma

⁶⁵ PGS, § 74 lg 7.

⁶⁶ PGS, § 74 lg 9.

nõutavat kvalifikatsiooni. 10 klassiõpetajast viis ei oma nõutavat kvalifikatsiooni.

Samas saab positiivsena välja tuua, et matemaatika andvad õpetajad on kõik nõuetekohase kvalifikatsiooniga.

Eeltoodust tulenevalt ei saa nõutava kvalifikatsiooniga õpetajate osakaalu PGSi tähenduses hinnata piisavaks.

Eelmisest riiklikust järelevalvest, mis algas 29.11.2021 ja mille tulemused kinnitati Haridus- ja Teadusministeeriumi kantsleri 18.01.2022 käskkirjaga nr 1.-1-3/22/9 „Emili Kooli riikliku järelevalve õiendi kinnitamine“, on seni täitmata ettekirjutus piisava arvu kvalifikatsiooniga õpetajate olemasolu kohta. Ettekirjutust on pikendatud koolipidaja taotlusel kolm korda: tähtajaga 1.9.2023, 1.7.2024 ja 01.04.2025.

Seega on pikemat aega olnud koolis olukord, kus puuduvad kvalifikatsiooniga õpetajad ning nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajate antavate tundide osakaal on olnud alla 60%.

Koolipidaja, taotledes erakoolile tegevusluba, annab kirjaliku kinnituse et koolis tagatakse nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajate olemasolu⁶⁷.

Vestlusel kinnitas pidaja esindaja, et tehakse pidevalt tööd, et olukorda parandada. Teema on kogu aeg päevakorras ning juba töötavaid õpetajaid toetatakse igati, et nad jätkaksid või lõpetaksid õpingud. Eesmärgiks on, et iga õpetaja omaks nõuetekohast kvalifikatsiooni, mis toetab kooli hariduse kvaliteeti ja vastaks laste vajadustele.

Direktor märkis, et ka praegu on välja kuulutatud avalikud konkursid nende õpetajate ametikohtadele, kus töötavatel isikutel ei ole nõuetekohast kvalifikatsiooni. Kvalifikatsioonita õpetajatega on sõlmitud tähtajaline tööleping ning nad on teadlikud, et töösuhe võib lõppeda. Õppealajuhataja sõnul toetatakse õpetajakutse taotlemiseks vajaliku portfoolio kokkupanekut ja tunniplaani koostamisel võetakse arvesse tudengite õppeplaan.

Kooli arengukavas on ühe riskina esitatud, et kool ei suuda leida ja hoida piisaval hulgal kvaliteetset personali. Tegevused riski vältimiseks: värbamisega tegeldakse regulaarselt; tehakse koostööd Tartu ja Tallinna ülikooliga ning võetakse vastu külalisi ja praktikante; rakendatakse motiveerivat palgaredelit ja lisatasu süsteemi, keskmine palk on kõrgem piirkonna keskmisest palgast; õpetajaid toetatakse refleksiooni, arenguvestluste, supervisiooni, mentorprogrammi, kootsingu, nõustamise ja kaasava juhtimise kaudu; luuakse karjääri- ja arenguvõimalused kooli sees, tehakse tihedat koostööd Kalli-Kalli lasteaiaga.

Vestlusel kinnitas direktor, et kõike arengukavas esitatut tehakse. Kooli õpetajaskonnas on palju noori õpetajaid, õpetajate keskmine vanus on madal, kuid noortel pole paraku kõik kvalifikatsiooninõuded täidetud.

Käesoleva õiendi punktis 6.2 esitatu kohaselt on koolis kuni 11 õpetajat, kes võivad nõuetekohase kvalifikatsiooni saavutada hiljemalt juba järgmise aasta suveks, mis oluliselt tõstaks kvalifikatsiooniga õpetajate ja nende antavate tundide osakaalu.

6.5. Ettepanek direktorile

Muuta nende õppe- ja kasvatusala töötajate töölepinguid, kes täidavad erinevaid ametikohti,

⁶⁷ EraKS, § 5⁴ lg 6.

millele on sätestatud PGSis⁶⁸ kvalifikatsiooninõuded, ning märkida ka EHISes nende töötamine nendel ametikohtadel.

6.6. Ettekirjutus pidajale

Pidajal on täitmata eelmise riikliku järelevalve õiendis tehtud ettekirjutus punktis 7.2.1. Tagada kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate piisavus lähtuvalt nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust, vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 74 lõikele 9.

7. Muud tähelepanekud

7.1. Nõukogu koosseis

Kooli põhikirja kohaselt kinnitab kooli pidaja nõukogu koosseisu õppeaasta alguseks kuni kolmeks aastaks 8liikmelisena⁶⁹.

Esitatud dokumentidest nähtub, et nõukogu liikmeskond on kinnitatud 26.10.2023 koolijuhhi (direktor) käskkirjaga nr 52. Volituste kestust ei ole käskkirjas märgitud.

Direktor on samaaegselt ka pidaja esindaja, seega saab nimetatud käskkirja lugeda kehtivaks, kuna alla on kirjutanud pidaja allkirjaõiguslik isik. Kui sama isik täidab erinevaid rolle, on vajalik jälgida, et neid hoitaks lahus.

Kooli nõukogu liikmeskonda kuuluvad käskkirja⁷⁰ järgi kuus liiget, mis ei ole kooskõlas põhikirjaga. Puudu on üks lapsevanemate esindaja ja õppejuht.

Nõukogu 2023/2024. õppeaastal toimunud koosolekute protokollides märgitud osalejate kirjed kinnitavad, et nõukogu koosseis on olnud 6liikmeline.

Järelevalves osalenud nõukogu liikmed ja pidaja esindajad esitasid nõukogu koosseisu ja suuruse kohta erinevaid andmeid, mis ei olnud kooskõlas kooli põhikirjas esitatuga. Samuti ei olnud kõigi nõukogu liikmete puhul selge, kelle esindajana, kas pidaja või lapsevanemate esindajana, keegi nõukogus osaleb.

Põhikirja⁷¹ kohaselt peab nõukogu valima enda hulgast esimehe ja aseesimehe. Nõukogu koosolekute protokollidest ei nähtu esimehe ja aseesimehe valimist. Nõukogu koosolekute protokollidest nähtub esimehe ja protokollija olemasolu, kuid protokollid on allkirjastanud direktor.

Vesltusel osalenud nõukogu liikmed kinnitasid, et esimeest ja aseesimeest pole valitud, kuid teatakse, kes täidab esimehe ülesandeid.

Kooli veebilehel on toodud välja hoolekogu koosseisus kolm liiget. Antud info on eksitav, sest hoolekogu funktsiooni on täitmas kooli nõukogu, kuhu kuulub põhikirja järgi kaheksa liiget.

7.2. Ettepanekud pidajale

7.2.1. Pöörata tähelepanu sellele, mis rollis (pidaja või direktor, pidaja või lapsevanem) on isik toimingut tehes, et dokumendid oleksid välja antud õige organi poolt. ja et oleks selge, kelle esindajana tegutsetakse.

7.2.2. Tagada nõukogus esimehe ja aseesimehe valimine ning nõukogu koosolekute protokollide allkirjastamine esimehe ja protokollija poolt.

7.2.3. Kaaluda kooli veebilehel nõukogu koosseisu ja tegevuse info avaldamist, et nõukogu

⁶⁸ PGS, § 74¹.

⁶⁹ SA Emili Kool 16.05.2022 käskkiri nr 8 2021-2022, Emili Kooli põhikiri, p 3.3.3.

⁷⁰ Direktori 20.10.2023 käskkiri nr 52.

⁷¹ Emili Kooli põhikiri, p 3.5.

tegevusest oleks kooli kogukonnal parem ülevaade.

7.3. Ettekirjutus pidajale

Moodustada kooli nõukogu ja kinnitada nõukogu koosseis, lähtudes erakooliseaduse § 21 lõikest 2 ja Emili Kooli põhikirja punktidest 3.3 ja 3.4. Täitmise tähtaeg: 01.01.2025.